

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

VI SAZIV

Jesenja sesija

Komisija za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, životnu sredinu i prostorno planiranje

Sednica br. 30

Priština, 20.11.2018. god. u 12:00 časova

Zgrada skupštine, sala N-302

ZAPISNIK

Sednici su prisustvovali: Muharrem Nitaj, Besa Gaxherri, Liburn Aliu, Salih Salihu, Salih Zyba, Lutfi Zharku, Andin Hoti, Ganimete Musliu, Etem Arifi i Danush Ademi.

Odsutan: Srđan Mitrović.

Pozvani: Fatmir Matoshi, ministar MSPP-a, Arben Çitaku - sekretar MSPP-a, Ilir Morina, Šef AZSK-a

Osoblje za podršku komisije: Bajram Badivuku i Ylber Sherifi.

Sednicom je predsedavao, **Muharrem Nitaj**, predsednik komisije.

Dnevni red:

1. Usvajanje dnevnog reda;
2. Usvajanje zapisnika sa sednice održane 6. novembra 2018. god.;
3. Razmatranje godišnjeg izveštaja o stanju životne sredine na Kosovu, za 2017. godinu, pozvan ministar MSPP-a;
4. Razmatranje Nacrta zakona o biocidnim proizvodima;
5. Razmatranje Nacrta zakona o Advokatskoj komori i Inženjerskoj komori u oblasti gradnje;
6. Razno.

1. Usvajanje dnevnog reda

Dnevni red je usvojen bez izmena.

2. Usvajanje zapisnika sa sednice održane 6. novembra 2018. god.

Muharrem Nitaj, predsednik, utvrdio je usvajanje zapisnika sa održane sednice 6.11.2018. god.

3. Razmatranje godišnjeg izveštaja o stanju životne sredine na Kosovu, za 2017. godinu, pozvan ministar MSPP-a

Muharrem Nitaj, predsednik, obavestio je prisutne da, kako bi raspravljali o izveštaju stanja životne sredine na Kosovu, pozvan je ministar sredine i prostornog planiranja, g. Fatmir Matoshi i pre davanja reči, zahvalio mu se na učešću.

Fatmir Matoshi, ministar MSPP-a, je rekao da izveštaj Agencije za zaštitu sredine, za 2017. godinu i drugi izveštaji kosovskih ili međunarodnih institucija, pokazuju loše stanje životne sredine. Nedavanje prioriteta životnoj sredini od strane naših institucija, učinilo je da pored rekonstrukcije i gradnje u državi, životna sredina bude uništena i degradirana. Dalje, rekao je da se ministarstvo angažuje u poboljšanju životne sredine u mnogim sektorima, uključujući: snabdevanje pitkom vodom, tretiranje otpadnih voda, regulisanje rečnih korita, zaštiti izvora vode, bolje upravljanje otpadom, zaštiti zaštićenih zona i ispunjenju zakonskog okvira.

On je dalje pomenuo nekoliko konkretnih angažovanja ministarstva, kao što su: Operativna grupa „Očistimo Kosovo“, koja je od 15. septembra je uspela da sakupi mnogo otpada uz učešće 100.000 građana; konsolidacija grantu u vrednosti od 22. miliona evra, koje je učešće MSPP-a, GIZ-a, Evropske Komisije, MALS-a, Švajcarske Vlade, koji je grant učinka za opštine za 2019. godinu, gde će opštine biti nagrađene na osnovu učinka koji budu pokazali prikupljanjem i upravljanjem otpada. U okviru angažovanja za poboljšanje životne sredine, uz predlog MSPP-a i Operativne grupe za zaštitu vazduha od zagađenja, donete su sledeće odluke: ministarstvo obrazovanja je donelo odluku za prekidanje korišćenja uglja u školama, za ogrev; ministar za Ekonomski razvoj je doneo odluku za prekid davanja uglja radnicima KEK-a i Vlada je donela odluku za ukidanje korišćenja uglja u javnim institucijama. Ovu odluku je donela Vlada pre dve nedelje i još je rano da se zna gde se primenjuje i koliko. Neke institucije mogu imati problema sa kotlarnicama dok se ne izvrše izmene.

Ministar Matoshi se zahvalio poslanicima Skupštine Kosova o usvajanju zakona u oblasti životne sredine i dao je reč Šefu Agencije za zaštitu sredine, da predstavi izveštaj.

Ilir Morina, Šef Agencije za zaštitu sredine Kosova (AZSK), rekao je da je izrada izveštaja osnovana na član 25. Zakona o zaštiti životne sredine, i prema zahtevima zakona, sadrži podatke o: stanju životne sredine i izmenama u životnoj sredini, u odnosu na raniji izveštaj; o središnjem uticaju na zdravlje, primeni strategije životne sredine, preduzete mere za zaštitu životne sredine, razvoj institucija životne sredine i finansiranje sistema za zaštitu sredine. Izveštaj, takođe, priprema se i prema zahtevima Evropske agencije za životnu sredinu, i kao takav će se objaviti nakon usvajanja u Skupštini Kosova. U odnosu na prethodni izveštaj, ima malo poboljšanja stanja životne sredine, međutim, i dalje je zabrinjavajući sektor zagađenja vazduha, pogotovo u zimskoj sezoni, kada počinje da se pogoršava vreme od septembra do aprila. On je dodao da nadgledanje vazduha vrši Hidrometeorološki institut Kosova, u 2. stanice u Prištini, u 6. drugih stanica u Mitrovici, Glogovcu, Peći, Prizrenu, Elez Hanu, Gnjilanu, 3. stanica u zoni KEK-a (Dardhishtë, Palaj i Obilić) 1. u Brezovici i 1. pokretna stanica. Uz pomoć Evropske Komisije, uspeli smo da 5. parametara zagađenja pratimo „onlajn“. Tokom 2017. godine, imalo je prevazilaženja dozvoljenih vrednosti zagađivača u Prištini, Gnjilanu, Obiliću i Glogovcu. Najveći zagađivači se računaju termoelektrane, zastarela vozila, nekvalitetno gorivo i ugaj. Konačni izveštaj izvora zagađenja će izaći u aprili i u saradnji samo sa japanskom organizacijom JICA. On je pomenuo i izveštaj o vodi i rekao je da ne postoji sistem nadgledanja podzemnih voda, ali ima sistem nadzemnih voda. Takođe, govorio je i o zemlji i biodiverzitetu kao i o uticaju životne sredine na zdravlje stanovništva.

Muharrem Nitaj, predsednik, rekao je da od posete komisije u Obiliću, KEK-u i Centru vozila, među mnogim zabrinutostima je bila i pojava nelegalnih otvaranja rudnika uglja, a taj ugajl završava na tržištu. Kako deluje MSPP u takvim slučajevima?

Liburn Aliu, kod kapitalnih investicija u devetomesečnom izveštaju rekao da je od MSPP-a bilo planirano 89. projekata, od kojih 64. njih nisu uopšte započeti, a od 25. koji su započeti, samo su

11. njih realizovani više od 50% i to je veliki problem, jer su mnogo njih bili neophodni. Dalje je govorio i o projektu sistema baze podataka, sistemu katastarskih informacija, jer je svim projektima prostornog planiranja neophodna baza podataka koja zavisi od ministarstva. Neke opštine su izradili ovu bazu podataka, ali nisu funkcionalne i pristupačne, jer zavise od ministarstva, kao što je pitanje ne investiranja u izgradnji opštinskih deponija, pogotovo u velikim gradovima, kao što su Priština, Prizren i Peć. Na kraju, postavio je 2. pitanja: Šta je učinjeno od ministarstva za sprečavanje nelegalne seče šuma u Nacionalnom parku Šar planine, u delu Kačanika, i da li autoput Priština – Skoplje ima stratešku i središnju procenu?

Besa Gaxherri, je izrazila svoju zabrinutost u vezi sa zagađenjem reka, nelegalnim deponijama i oštećenjima šuma, pogotovo u Nacionalnom parku „Prokletija“. Ona je citirala tačku 1. i 2. rezolucije Skupštine, od oktobra 2018. godine: „*Zaštita životne sredine treba da postane državni prioritet; Traži se od Vlade da se revidira i dopuni sa dodatnim merama; Strategija za zaštitu životne sredine se treba učiniti unutar prvog šestomesečja*“. Dalje, pitala je koliko je to realizovano i završila je sa poslednjom tačkom te rezolucije: „*U slučaju da Vlada ne primeni predložene mere, Skupština će započeti procedura o izmeni člana 52. Ustava, kako bi se pravo na čist vazduh i čistu vodu obuhvatili kao ustavom zagarantovano ljudsko pravo*“.

Salih Zyba, je rekao da, prema Zakonu o zaštiti životne sredine, izveštaj treba da sadrži uticaj životne sredine na zdravlje stanovništva i preduzete mere. Dalje, postavio je pitanje: Koje su mere preduzete, jer se u izveštaju vidi da nema nijedna mandatorna kazna? On je izrazio zabrinutost o nelegalnoj seči šuma i o nivou bezbednosti čuvara, o nelegalnim rudnicima uglja, ne izgradnji deponije u Prištini, i na kraju je tražio od ministarstva jedan izveštaj o gradnji u poslednjim godinama u Brezovici, kao i o gradnji u Hadi i Šipitulu.

Ganimete Musliu, je pitala da li ministarstvo ima kapacitete za primenu Administrativnog upustva o mandatornim kaznama, koliko ima inspektora na centralnom i lokalnom nivou? Izrazila je zabrinutost o zagađenju životne sredine od korišćenja plastičnih kesa, nedostatak kontejnera za otpad u svim naseljima Prištine. Ponovo je pitala da li ministarstvo ima dugoročnu i održivu strategiju za rešavanje ovih problema.

Andin Hoti, je rekao u vezi sa zaplenjivanjem uglja, pogotovo po domaćinstvima, da država nema pravo na zaplenjivanje. Pitao je da li je ministarstvo preduzelo informativnu kampanju o uticaju uglja na zdravlje stanovništva i za vrstu peleta koji se pominje u poslednje vreme, koji dolazi iz Srbije i koji ima opasne supstance, i koja je saradnja sa carinom i ministarstvom trgovine. Pitao je zašto se delimično primenjuje strategija i akcioni plan o vazduhu.

Danush Ademi, je izrazio zainteresovanost o razlici između legalne i nelegalne prodaje uglja.

Salih Salihu, je potencirao da izveštaj potvrđuje da stanje životne sredine nije dobro, kako u vazduhu, tako i na zemlji, vodi, itd. znači, nije isto sa onom od protekle godine. Takođe, ponovljene su iste preporuke, a stanje na terenu se ne menja.

Ministri Matoshi, odgovarajući na pitanja i zabrinutosti poslanika, rekao je da, za razliku od ranijih vlasti, zaštita životne sredine je prioritet, započeti su veliki projekti za tretiranje otpadnih voda, odvojeno je milion evra za Zakon o Obiliću, zajedno sa Svetskom bankom, za povećanje rezervi vode sa još 2. rezervoara vode, grant za učinak upravljanja otpadom za 5. najuspešnijih opština, akcija „Očistimo Kosovo“, itd.

O nelegalnim rudnicima uglja, rekao je da je to odgovornost NKRM-a i inspektori MSPP-a će na poziv NKRM-a biti spremni da saraduju. Bila je jedna akcija, pre nekoliko dana, u saradnji sa NKRM-om i Policijom Kosova za zaplenjivanje uglja koji se prodaje na putu i zaplenjeno je 7. kamiona sa ugljem, 2. u opštini Vučitrn, 2. u Srbici, 1. u Kosovo polju i 1. u opštini Gračanici.

Postojala je potreba za sve ove 89. projekte i oni su bili budžetirani. To je uzeto s velikom ozbiljnošću i danas je stanje mnogo bolje, a veliki broj projekata koji nisu mogli biti realizovani, preneti su na opštine.

Arben Çitaku, sekretar MSPP-a, rekao je da je izveštaj rashoda sastavljen za 9. meseci, a podaci su do juča meseca i sada smo na 70% rashoda budžeta i planiranja, a do kraja godine će biti iznad 80%. Razlog zašto su neki projekti na niskom nivou je jer su oni dugogodišnji i nemoguće je da se utroše unutar 1. godine, zbog niske dinamike javnih nabavki unutar opština. Projekat Spaka je pitanje međuopštinske saradnje i 16. opština su u procesu izrade zonske mape, dok je jedino Kosovo Polje to pripremlilo do sada. MSPP čeka na Administrativno uputstvo kako bi opštine imale pristup na ovu bazu podataka. Dok je **Illir Morina**, Šef AZSK-a, po pitanju Nacionalnog Parka Šar planine odgovorio da je pripremljen plan za upravljanje, koji predviđa stručno osoblje od 24. osoba i 28. čuvara, ali su u stvari samo 11. radnika i 8. čuvara. Naš zahtev se ponavlja već 3. godina redom, za povećanje broja čuvara, ali Ministarstvo finansija to ne usvaja, i već 2. godine držimo Kačanik i Štrpce sa nekoliko radnika koji imaju ugovor o delu. Dalje, rekao je da je ugovorena jedna kompanija za osiguranje 8. ulaznih i izlaznih tačaka u nacionalnim parkovima, 4. radnika je počelo rad u Prokletijama, i dali su prve rezultate.

Ministri Matoshi, je nastavio da govori o deponijama i rekao je da postoji sporazum o saradnji sa opštinom Priština i Prizren, koje su dobile po 50.000 evra. vezano za opasne ostatke azbesta, predviđen je pilot projekat od 12. miliona evra donacije od EK-a za 2019. godinu, ali ima poteškoća zbog protivljenja stanovnika Harilaća i opštine Kosovo Polje. U vezi sa gradnjom u Brezovici, pomenuo je da je inspekcija ministarstva u periodu od januara do oktobra, podnela 48. prijava, a jedan deo njih uzimaju dozvole i u opštini.

Raspravlja se sa Udruženjem trgovaca na malo o pitanju plastike i plastičnih kesa. Samo „Kosova thëngjilli” ima licencu za prodaju prerađenog uglja, koji je legalan, a u vezi jednog tipa peleta koji se uvozi iz Srbije, rekao je da je osnovana Operativna grupa o vazduhu i traženo je od carine da se uzmu uzorci i da se izvrši verifikacija.

Neprestano je traženo od Ministarstva Infrastrukture, primena Administrativnog uputstva za kontrolu emitovanja gasova u vazduhu tokom tehničke kontrole vozila, i izrazili smo nezadovoljstvo sa kontrolom kvaliteta goriva koja ulaze na Kosovu.

Započeta je primena Administrativnog uputstva za izricanje mandatornih kazna, za bacanje smeća na nedozvoljena mesta, i u nedostatku nedovoljnih inspektora, rekao je da će nastaviti da saraduju sa opštinskim inspektorima i Policijom Kosova, radi primene ovog uputstva.

Na kraju diskusija, predsednik **Nitaj**, nakon što se zahvalio ministru Matoshi i njegovim saradnicima o izveštavanju, pozvao je poslanike da glasaju, i utvrdio je da je komisija sa 4. glasova za i 3. glasova protiv odlučila da Skupštini podnese sledeću:

Preporuku

Da se usvoji godišnji izveštaj o stanju životne sredine na Kosovu, za 2017. godinu.

4. Razmatranje Nacrta zakona br. 06/L-130 o biocidnim proizvodima

Muharrem Nitaj, predsednik, predstavio je na razmatranje u načelu Nacrt zakona br. 06/L-130 o biocidnim proizvodima i dodao je da isti ispunjuje predviđene uslove Poslovnikom Skupštine. Pošto nije imalo drugih diskusija, pozvao je komisiju na glasanje. Predsednik je utvrdio da je komisija sa 6. glasova za, odlučila da podnese Skupštini sledeću:

Preporuku

Da se usvoji u načelu, Nacrt zakona br. 06/L-130 o biocidnim proizvodima.

5. Razmatranje Nacrta zakona br. 06/L-132 o Advokatskoj komori i Inženjerskoj komori

Muharrem Nitaj, predsednik, predstavio je na razmatranje u načelu, Nacrt zakona br. 06/L-132 o Advokatskoj komori i Inženjerskoj komori, i dodao je da isti ispunjuje predviđene uslove Poslovnikom Skupštine. Pošto nije imalo drugih diskusija, pozvao je komisiju na glasanje. Predsednik je utvrdio da je komisija sa 6. glasova za, odlučila da podnese Skupštini sledeću:

Preporuku

Da se usvoji u načelu, Nacrt zakona br. 06/L-132 o Advokatskoj komori i Inženjerskoj komori u oblasti gradnje.

6. Razno

Poslanik **Danush Ademi**, podneo je pitanje opasnosti od psa lotalica, pogotovo za dece, i pitao je ko je odgovoran za to. Ako nije MSPP, onda da se pozovu da intervenišu oni koji jesu, opština i AHV.

Poslanik **Besa Gaxherri**, predstavila je potrebu da nakon posete Obiliću, KEK-u i CKV-u da nakon svake druge posete komisije, budu izvučene analize i preporuke iz te posete.

Sednica je završena u 13:40. časova

Pripremili:

Osoblje za podršku komisije.

Predsednik komisije,

Muharrem Nitaj